

Heidelberski katekizam

1. Koja ti je jedina utjeha u životu i smrti?

Da ne pripadam sebi, već tijelom i dušom, u životu i smrti, svojem vjernom spasitelju Isusu Kristu koji je krvlju u cijelosti platio za sve moje grijehе i oslobodio me od vlasti zla. On me čuva tako da ni vlas sa moje glave ne može pasti bez volje moga Oca nebeskoga; naprotiv, sve se mora uklopiti u njegov cilj koji vodi mome spasenju. S obzirom da pripadam njemu, Kristu, svojim Svetim Duhom on mi daje sigurnost života vječnog, te me čini cijelim srcem voljnim i spremnim da od sada i nadalje za Njega živim.

2. Što trebaš znati kako bi živio i umro u blaženstvu ove utjehe?

Tri stvari:

Kako su veliki moji grijesi i bijeda.

Kako sam oslobođen od svih grijehа i bijede.

Kakvu zahvalnost dugujem Bogu za ovo oslobođenje.

3. Kako spoznaješ svoju bijedu?

Iz Zakona Božjeg.

4. Što Božji Zakon zahtijeva od nas?

Krist nas u Mateju 22,37-40 sažeto uči: «Ljubi Gospodina Boga svojega svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svim umom svojim. To je najveća i prva zapovijed. Druga je ovoj slična: Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga. O tim dvjema zapovijedima o visi sav Zakon i Proroci.»

5. Možeš li sve to savršeno održavati?

Ne. Jer sam po naravi sklon mrziti Boga i bližnjega svoga.

6. Zar je Bog stvorio ljude tako slabe i izopačene?

Ne. Bog ih je stvorio kao dobre, i po svojoj slici, u istinskoj pravednosti i svetosti, kako bi mogli istinski poznavati Boga svoga stvoritelja, voljeti ga svim srcem i živjeti s njime u vječnom blaženstvu hvaleći i slaveći ga.

7. Otkuda onda dolazi grješna ljudska priroda?

Od pada i neposlušnosti praroditelja, Adama i Eve, u Vrtu edenskom; čime je naš ljudski život tako zatrovan da smo svi začeti i rođeni kao grješnici.

8. Zar smo toliko iskvareni da uopće ne možemo činiti dobro i skloni smo svemu zlu?

Da, osim ako se nanovo ne rodimo od Duha Božjeg.

9. Zar Bog nije nepravedan prema nama zahtijevajući u svojem Zakonu ono što ne možemo održati?

Ne, jer Bog je stvorio ljude takvim da ga mogu održati. Oni, međutim, iskušani od đavla, u nerazboritoj neposlušnosti, lišili su sebe i svoje potomke tih darova.

10. Hoće li Bog ostaviti takvu neposlušnost i otpad nekažnjeno?

Sigurno ne. Jer se gnjev Božji otkriva s neba protiv naše uređene grješnosti i počinjenih grijeha. Kaznit će ih prema svom pravednom sudu u vremenu i vječnosti, kao što je obznanio: «Proklet bio koji ne bude držao riječi ovoga Zakona i vršio ih!»

11. Ali nije li Bog milostiv?

Bog je milostiv i milosrdan, ali i pravedan. Njegova pravda zahtijeva da grijeh, počinjen protiv vrhovnog veličanstva Boga, bude kažnjen najvećom, vječnom kaznom tijela i duše.

12. Buduci da prema božjem pravednom sudu zaslužujemo ovovremensku i vječnu kaznu, kako onda možemo izbjeći ovoj kazni i biti izmireni s bogom?

Božja pravda zahtijeva zadovoljštinu, zato ili mi, ili tko drugi za nas mora dati potpunu zadovoljštinu. Stoga zahtjevi njegove pravde moraju u cijelosti biti plaćeni, ili s nama ili s nekim drugim.

13. Možemo li mi platiti taj dug? Možemo li mi dati tu zadovoljštinu?

Sigurno ne. Zapravo, mi danomice umnožavamo naš grijeh.

14. Može li neko drugo stvorenje dati zadovoljštinu za nas?

Ne. Prije svega, Bog neće kazniti neko drugo stvorenje za ljudsku krivnju. Što više, niti jedno stvorenje ne može nositi težinu vječne Božje srdžbe protiv grijeha, niti osloboditi druge od toga.

15. Onda kakvog posrednika i otkupitelja trebamo?

Takvoga koji je pravi i pravedan čovjek, ali ipak moćniji od svih stvorenja, to jest, koji je ujedno istinski Bog.

16. Zašto mora biti istinski i pravedan čovjek?

Božja pravda zahtijeva da ljudska priroda, koja je sagriješila, plati za svoj grijeh. Ali tko je i sam grješnik ne može platiti za druge.

17. Zašto mora ujedno biti i pravi Bog?

Zato da bi s božanskom moći u svojoj ljudskosti mogao nositi težinu Božje srdžbe te steći i vratiti nam pravednost i život.

18. Tko je taj posrednik koji je u isto vrijeme pravi Bog te pravi i savršeno pravedan čovjek?

Naš Gospodin Isus Krist, koji nam je bio dan da nas u potpunosti oslobodi i učini pravednima pred Bogom.

19. Odakle to spoznaješ?

Iz evanđelja kojega je sam Bog u početku objavio već u Vrtnu edenskom, a kasnije, je navijestio po svetim patrijarsima i prorocima, te je oslikao u žrtvama i ostalim obredima Zakona da bi konačno ispunio kroz svojega vlastitog, ljubljenog Sina.

20. Jesu li svi spašeni kroz Krista kao što su svi bili izgubljeni kroz Adama?

Ne. Samo oni koji su pravom vjerom ucijepljeni u Krista i prihvaćaju sva njegova dobročinstva.

21. Što je prava vjera?

Prava vjera nije samo određeno znanje kojim prihvaćamo istinom sve što Bog objavljuje u svojoj Riječi, već, također, duboko srčano pouzdanje što u meni stvara Duh Sveti, kroz evanđelje, da ne samo drugima nego i meni, Bog daje oprostjenje grijeha, vječnu pravednost i spasenje iz same milosti jedino poradi Kristovoga spasonosnog dijela.

22. Što treba kršćanin vjerovati?

Sve što nam Bog obećaje u evanđelju i što je sažeto za nas u člancima Apostolskog vjerovanja – koje je naše općenito prihvaćeno ispovijedanje vjere.

23. Koji su ti članci?

Vjerujem u Boga Oca svemogućeg Stvoritelja neba i zemlje. I u Isusa Krista, Sina njegovog jedinog, Gospodina našeg, koji je začet po Duhu Svetom, rođen od Marije Djevice, mučen, pod Poncijem Pilatom raspet, umro i pokopan; sašao nad pakao; treći dan uskrsnuo od mrtvih; Uzašao na nebesa, sjedi o desnu Boga Oca svemogućega; odonud će doći suditi žive i mrtve. Vjerujem u Duha Svetog, svetu sveopću (katoličku) crkvu, zajednicu svetih, oprostjenje grijeha, uskrsnuće tijela i vječni život. Amen!

24. Kako su ovi članci podijeljeni?

Na tri dijela:

O Bogu Ocu i našem stvaranju

O Bogu Sinu i našem izbavljenju

O Bogu Duhu Svetomu i našem posvećenju.

25. S obzirom da postoji samo jedan Bog, zašto govorimo o tri osobe: Ocu, Sinu i Duhu Svetom?

Zato što se tako Bog objavio u svojoj Riječi - ove tri različite osobe su jedan, istinski, vječni Bog.

26. Što vjeruješ kad kažeš: vjerujem u Boga, Oca svemogućeg, stvoritelja neba i zemlje?

Da vječni Otac našega Gospodina Isusa Krista, koji je iz ničega stvorio nebo i zemlju i sve na njima, koji ih još podržava i upravlja njima sa svojim vječnim savjetom i providnošću, poradi Krista Sina Njegova, je moj Bog i Otac. Pouzdajem se u potpunosti i nemam nikakve sumnje da će mi dati sve što mi je potrebno; tijelu i duši. Što više, da će okrenuti na moje dobro što god loše pošalje u ovoj suznoj dolini (uzburkanom životu), On će okrenuti na moje dobro, On to može učiniti jer je svemogući Bog, On to hoće i učiniti jer je vjeran Otac.

27. Što je Božja providnost?

Svemoguća i uvijek prisutna Božja moć, kojom On održava, kao svojom rukom, nebo i zemlju i sva stvorenja, te tako upravlja njima da bilje i trava, kiša i suša, plodne i neplodne godine, hrana i piće, zdravlje i bolest, bogatstvo i siromaštvo i sve drugo, ne dolaze slučajno, već iz Njegove očinske ruke.

28. Kako pomaže spoznaja da je Bog sve stvorio i obdržava?

Da možemo biti strpljivi u nevoljama, zahvalni u blagodatima, i za budućnost možemo biti sigurni u našeg vjernog Boga Oca da nas ništa ne može odvojiti od njegove ljubavi. Budući da je cjelo stvorenje u Njegovoj ruci te se bez njegove volje ne mogu ni pokrenuti.

29. Zašto se Božji Sin zove «Isus», što znači «spasitelj»?

Jer nas on spašava od naših grijeha. Spasenje ne može biti pronađeno u ikojem drugom, a beskorisno je tražiti spasenje drugdje.

30. Vjeruju li istinski u jedinog spasitelja Isusa oni koji traže spasenje i sigurnost u «svecima», u sebi ili drugdje!

Ne, premda se hvastaju time što pripadaju njemu, sa svojim djelima niječu jedinog Spasitelja i Otkupitelja, Isusa. Jer ili Isus nije savršeni Spasitelj, ili oni koji u istinskoj vjeri prihvaćaju ovoga Spasitelja u njemu moraju naći sve što je nužno za njihovo spasenje.

31. Zašto Ga zovemo «Krist», što znači «pomazanik»?

Jer je određen od Boga Oca i pomazan Svetim Duhom da bude naš glavni prorok i učitelj koji nam savršeno objavljuje tajni savjet i volju Božju za naše izbavljenje; naš jedini visoki svećenik koji nas je oslobodio jednom žrtvom svojega tijela, i koji nas bez prestanka zagovara pred Ocem; i naš vječni kralj koji vlada nama svojom Riječi i Duhom, te koji nas brani i čuva [jača] u slobodi koju je stekao za nas.

32. Zašto te nazivaju kršćaninom?

Jer vjerom pripadam Kristu i tako sam sudionik njegovog pomazanja, ispovijedam njegovo ime, predajem mu se kao živa žrtva zahvalnica, u ovom životu borim s dobrom savješću protiv grijeha i zla, i da na kraju za uvijek s Kristom vladam nad svim stvorenjima.

33. Zašto nazivamo Krista «jedinorođenim Sinom» Božjim kada smo i mi Božja djeca?

Jer je sam Krist vječni i naravni Božji Sin, dok nas je poradi Njega iz milosti Bog primio kao svoju djecu.

34. Zašto ga zoveš «naš Gospodin»?

Jer nas je tijelom-dušom otkupio od grijeha i vlasti zla, ne zlatom ili srebrom, nego svojom dragocjenom krvlju, te nas je učinio svojom svojinom.

35. Što to znači da je on «začet po Svetom Duhu i rođen od djevice Marije»?

Da je vječni Božji Sin, koji je i ostaje istinski i vječni Bog, uzeo na sebe, kroz djelovanje Svetog Duha, i od tijela i krvi djevice Marije, istinsku ljudsku prirodu kako bi postao istinsko sjeme Davidovo, braći svojoj u svemu sličan, osim u grijehu.

36. Kako ti koristi sveto začeće i rođenje Krista?

On je naš posrednik, te svojom nevinošću i savršenom svetošću pred Bogom pokriva moj grijeh u kojem sam začet.

37. Što podrazumijevamo pod «mučen»?

Da je Krist tijekom cijeloga svog života na zemlji, pogotovo na kraju, trpio u tijelu i duši Božju srdžbu protiv grijeha cijele ljudske rase kako bi, sa trpljenjem kao jedinom žrtvom pomirnicom, oslobodio naše tijelo i dušu od vječnog prokletstva te pribavio za nas Božju milost, pravednost i vječni život.

38. Zašto je bio mučen «pod Poncijem Pilatom» kao sucem?

Da bi On, iako nevin, bio osuđen od građanskog suca, i kako bi nas na ovaj način oslobodio od strogoga Božjeg suda koji je trebao pasti na nas.

39. Zar je važno što je bio «razapet», umjesto smrti na neki drugi način?

Da, jer me to uvjerava da je On preuzeo na sebe prokletstvo koje je ležalo na meni, jer je Bog prokleo smrt na križu.

40. Zašto je Krist morao trpjeti do smrti?

Jer se Božjoj pravdi i istini ni na koji drugi način nije mogla dati zadovoljština za naše grijeha osim smrću Božjeg Sina.

41. Zašto je bio pokopan?

Njegov pokop svjedoči da je stvarno umro.

42. S obzirom da je Krist umro za nas, zašto mi moramo umrijeti?

Naša smrt ne plaća dug naših grijeha, već je umiranje grijehu i prijelaz u vječni život.

43. Koju još korist imamo od Kristove žrtve i smrti na križu?

Njegovom silom naš stari čovjek je s Njim raspet, pogubljen i pokopan, kako zle strasti našeg tijela ne bi više gospodarile nama, već bismo predali sebe kao žrtvu zahvalnicu Njemu.

44. Zašto dodaješ i to: «sišao nad pakao»?

Da bih i usred najtežih iskušenja bio siguran da je Krist moj Gospodin, trpeći neizrecivu tjeskobu, bol i strepnju duše podnio na križu, a i ranije, da bi me izbavio iz patnje i muke pakla.

45. Kako nam koristi Kristovo uskrsnuće?

Prvo, svojim uskrsnućem je pobijedio smrt, kako bi nas učinio dionicima pravednosti koju je pribavio svojom smrću. Drugo, njegovom moći smo već sada uskrsli u novi život. Treće, Kristovo uskrsnuće je sigurno jamstvo našega slavnog uskrsnuća.

46. Što razumiješ pod: «uzašao je na nebo»?

Da je Krist, dok su njegovi učenici gledali, bio podignut sa zemlje na nebo i biti će tamo za naše dobro, dok opet dođe suditi živima i mrtvima.

47. Ali zar nije Krist s nama do kraja svijeta, kao što nam je obećao?

Krist je istinski čovjek i istinski Bog. U ljudskoj prirodi Krist sada nije na zemlji, već u božanstvu, veličanstvu, milosti i Duhu nikada nije odsutan od nas.

48. Ako njegova ljudskost nije prisutna gdje god je njegovo božanstvo, nisu li onda Kristove dvije prirode odvojene jedna od druge?

Ne, nikako, budući da je božanstvo neshvatljivo i sveprisutno, iz toga jasno slijedi da božanstvo sigurno prelazi granice ljudskosti koju je uzeo na sebe, ali u isto vrijeme njegovo božanstvo ostaje osobno ujedinjeno i u njegovoj ljudskosti.

49. Kako nam koristi Kristovo uzašašće u nebo?

On je naš zastupnik (zagovornik) pred Ocem na nebesima. Naše vlastito tijelo u nebu jamči da će nas Krist, naša Glava, kao svoje udove uzeti k sebi u nebo. On nam šalje svojeg Duha kao protu-jamstvo, čijom silom tražimo ono što je gore, gdje je Krist zdesna Bogu, a ne ono što je na zemlji.

50. Zašto kažeš slijedeće riječi: «sjedi s desna Boga»?

Krist je uzašao na nebo kako bi tamo pokazao da je on Glava svoje Crkve i onaj po kome Otac upravlja svim stvarima.

51. Kako nam koristi ova slava Krista, naše glave?

Kroz svojeg Svetog Duha On izljeva nebeske darove na nas kao svoje udove. Svojom moći nas brani i održava od svih neprijatelja.

52. Kakvu utjehu ti daje Kristov povratak «da sudi žive i mrtve»?

U svim nevoljama i progonima uzdignute glave čekam s neba onoga Suca, koji je bio suđen pred Bogom umjesto mene i uklonio s mene svako prokletstvo, da baci sve svoje i moje neprijatelje u vječnu osudu, a mene zajedno sa svim svojim izabranima uzme sa sobom u nebesku radost i slavu.

53. Što vjeruješ o «Duhu Svetom»?

On je jednako s Ocem i Sinom vječni Bog. On je i meni darovan, kako bi nas s istinskom vjerom učinio sudionicima Krista i svih njegovih blagoslova, tješio nas te ostao vječno s nama.

54. Što vjeruješ o «svetoj sveopćoj (katoličkoj) crkvi»?

Vjerujem da Božji Sin, od početka do kraja svijeta, iz čitavoga ljudskog roda, svojim Duhom Svetim i Riječi u zajedništvu prave vjere skuplja Sebi zajednicu izabranih za vječni život, te ih štiti i čuva te vjerujem da sam živi član iste, i uvijek ću to i ostati.

55. Što podrazumijevaš pod «zajednicom svetih»?

Da su vjernici, pojedinačno i zajedno, kao članovi ove zajednice, sudionici u Kristu i njegovim blagoslovima i darovima. Nadalje, svaki član treba smatrati svojom dužnošću koristi ove darove spremno i radosno na korist i dobrobit ostalih članova.

56. U što vjeruješ kod «oproštenja grijeha»?

Vjerujem da Bog, zbog Kristovog dijela pomirenja, neće pamtit moje grijeha niti moju grješnu narav, protiv koje se trebam boriti cijeloga svog život, već mi u svojoj milosti udijeliti Kristovu pravednost da me zauvijek oslobodi od suda.

57. Kakvu ti utjehu daje «uskrsnuće tijela»?

Ne samo da će moja duša biti uzeta odmah nakon ovog života Kristu mojemu poglavaru, nego će čak i moje tijelo, podignuto Kristovom moći, iznova ujedinjeno s mojom dušom i učinjeno kao Kristovo slavno tijelo.

58. Kakvu utijehu imaš u članku o «životu vječnom»?

Budući da već sada osjećam u srcu početak vječne radosti, nakon ovoga života imat ću savršeno blaženstvo, što oko ne vidje, i uho ne ču, i u srce čovječje ne uđe, te ću štovati Boga vječno.

59. Kako ti pomaže vjerovanje u sve to?

Tako da sam u Kristu opravdan pred Bogom i baštinik života vječnog.

60. Kako si opravdan pred Bogom?

Isključivo istinskom vjerom u Isusa Krista. Iako me savjest optužuje da sam ozbiljno sagriješio protiv svih Božjih zapovijedi, a ni jednu nisam održao, i premda sam još uvijek sklon svemu zlu, ipak, bez ikakvih mojih zasluga za sve to, iz čiste milosti, Bog mi udjeljuje savršenu zadovoljštinu Kristovu, pripisujući mi pravednost i svetost kao da nisam nikada sagriješio niti bio grješnik te kao da sam savršeno bio poslušan, kako je Krist izvršio poradi mene, samo ako vjernim srcem prihvatim ovu blagonaklonost.

61. Zašto tvrdiš da si jedino vjerom opravdan?

To nije zasluga zbog vrijednosti moje vjere, kao da bih njome mogao Bogu ugoditi, već je samo Kristova zadovoljština, pravednost i svetost moja pravednost pred Bogom, a nju ne mogu primiti ni na koji način i učiniti je svojom, osim po vjeri.

62. Zašto nas naša dobra dijela ne mogu učiniti pravednima pred Bogom ili barem dijelom doprinijeti pravednosti?

Pravednost koja može opstati pred Božjim sudom mora biti potpuno savršena i potpuno u skladu s Božjim Zakonom. Ali i najbolja naša dijela u ovom životu su nesavršena i okaljana grijehom.

63. Zar naša dobra dijela nemaju nikakve zasluge kada Bog obećaje da će ih nagraditi u ovom životu i u budućem?

Ova nagrada nije zbog zasluga, već je iz milosti.

64. Zar ne čini ovo učenje ljude lakoumnima i bezbožnima?

Ne, jer nemoguće je onima da koji su istinskom vjerom ucijepljeni u Krista ne donose plodove zahvalnosti.

65. Budući da smo jedino po vjeri sudionici u Kristu i svim njegovim dobročinstvima, otkuda dolazi vjera?

Sveti Duh je budi u našim srcima po propovijedanju Svetog evanđelja te potvrđuje to kroz primanje svetih sakramenata.

66. Što su sakramenti?

Sakramenti su vidljivi sveti znameniti i pečati koje je ustanovio Bog kako bi nam kroz korištenje istih jasnije otkrio i zapečatio obećanje evanđelja. te da poradi jedincate žrtve Kristove prinesene na križu milostivo daje oprostjenje grijeha i dar vječnoga života.

67. Jesu li oboje, i riječ i sakramenti, namijenjeni usredotočenju naše vjere na Kristovu žrtvu na križu kao jedinoj osnovi našega spasenja?

Da, zaista, jer nas u evanđelju Sveti Duh uči, a kroz svete sakramente uvjerava, da se cijelo naše spasenje nalazi u jednoj Kristovoj žrtvi na križu za nas.

68. Koliko je sakramenata Krist ustanovio u Novom Zavjetu?

Dva, sveto Krštenje i Večeru Gospodnju ili svetu Večeru.

69. Kako te sveto Krštenje podsjeća i uvjerava da je Kristova žrtva na križu za tebe djelotvorna?

Na ovaj način: Krist je ustanovio ovo vanjsko polijevanje vodom i time obećao da kao što voda spere nečistoću s moga tijela, tako sigurno njegova krv i njegov Duh speru moju duševnu nečistoću, drugim riječima, sve moje grijeha.

70. Što to znači biti opran Kristovom krvlju i Duhom?

Biti opran Kristovom krvlju znači da je Bog po milosti oprostio moje grijeha zbog Kristove krvi, prolivene zbog nas u njegovoj žrtvi na križu. Nadalje, biti opran Kristovim Duhom znači da nas je Sveti Duh obnovio i odvojio da budemo Kristovi pripadnici, kako bismo umirali grijehu, a živjeli svetim i neokaljanim životom.

71. Gdje Krist obećaje da smo oprani njegovom krvlju i Duhom tako sigurno kao što smo oprani vodom Krštenja?

U ustanovljenju Krštenja gdje je rekao: «Pođite dakle i činite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetog». «Tko uzvjeruje i pokrsti se, spasiće se, a tko ne vjeruje, osudit će se». Ovo obećanje je ponovljeno kada Pismo naziva Krštenje kupeljem novog rođenja i pranjem grijeha.

72. Spere li izvanjsko pranje vodom po sebi grijeha?

Ne, jer jedino nas krv Isusa Krista i Duh Sveti čiste od svih grijeha.

73. Zašto onda Sveti Duh naziva Krštenje kupeljem novoga rođenja i pranjem grijeha?

Bog ne govori bez dobrog razloga ove riječi. Naime, On nas želi naučiti da Kristova krv i Duh operu naše grijeha kao što voda spere nečistoću s naših tijela. Ali što je još važnije, on nas svojim božanskim znamenom i znakom želi uvjeriti da je duhovno pranje naših grijeha jednako stvarno kao fizičko pranje vodom.

74. Trebaju li i djeca biti krštena?

Da, jer djeca, kao i odrasli, pripadaju Božjem Savezu i Crkvi, kao i stariji, i njima je, ne manje nego odraslima, obećano oprost grijeha kroz Kristovu krv i Svetog Duha koji budi vjeru. Dakle, djeca bi se Krštenjem, kao znakom saveza, trebala primati u kršćansku Crkvu, i trebaju se razlikovati od djece nevjernika. U Starom zavjetu to je činjeno obrezanjem, Umjesto njega je u Novom Zavjetu Krist ustanovio krštenje.

75. Kako te Gospodinova Večera podsjeća i uvjerava da sudjeluješ u Kristovoj žrtvi na križu i svim njegovim dobrima?

Na ovaj način: Krist je meni i svim vjernima zapovijedio da jedemo od razlomljenog a kruha i pijemo iz čaše. Njemu na spomen. Ovom zapovijedi je dao obećanje, da je njegovo tijelo žrtvovano i slomljeno na križu poradi mene, i njegova krv prolivena za mene, tako sigurno kao što očima vidim da mi se lomi kruh Gospodnji i da mi se daje kalež. Također je obećao da on sam tako sigurno hrani i jača moju dušu za život vječni svojim slomljenim tijelom i izlivenom krvlju, kao što sigurno primam od svećenika, te kušam kruh i kalež Gospodnji koji mi se daju kao sigurni znaci Tijela i Krvi Kristove.

76. Što to znači jesti razapeto Kristovo tijelo i piti njegovu prolivenu krv?

To ne znači samo prihvatiti vjernim srcem cijelu Kristovu muku i smrt te primiti oprost grijeha i vječni život, već to znači i više: da smo po Svetom Duhu, koji živi u Kristu i u nama, ujedinjeni sve više i više s Kristovim blagoslovljenim tijelom. Premda je On u nebu, a mi na zemlji, ipak smo tijelo od njegova tijela i kost od njegove kosti, uvijek živeći, i vođeni jednim Duhom kao što udove našega tijela vodi jedna duša.

77. Gdje Krist obećaje hraniti i osvježiti vjernike svojim tijelom i krvlju, jednako sigurno kao što jedu slomljeni kruh i piju iz kaleža?

U ustanovljenju Večere Gospodnje: «Gospodin Isus one noći kad bijaše predan uze kruh, zahvalivši razlomi i reče: 'Ovo je tijelo moje - za vas. Ovo činite meni na spomen.' Tako i čašu po večeri govoreći: 'Ova čaša novi je Savez u mojoj krvi. Ovo činite kad god pijete, meni na spomen.' Doista, kad god jedete ovaj kruh i pijete čašu, smrt Gospodnju navješćujete dok on ne dođe.» Ovo obećanje je ponovio Pavao ovim riječima: «Čaša blagoslova koju blagoslivljamo nije li zajedništvo krvi Kristove? Kruh koji lomimo nije li zajedništvo tijela Kristova? Budući da je jedan kruh, jedno smo tijelo mi mnogi; ta svi smo dionici jednoga kruha.»

78. Mijenjaju li se kruh i vino u pravo Kristovo tijelo i krv?

Ne, kao što se voda Krštenja ne promjenjuje u Kristovu krv i po sebi ne čisti grijeha, već je samo božanski znak i potvrda toga, tako i sveti kruh Večere Gospodnje ne

postaje Kristovo tijelo, iako ga po naravi i upotrebi sakramenta nazivamo tijelom Kristovim.

79. Zašto onda Krist naziva kruh svojim tijelom i čašu svojom krvlju ili novim savezom u njegovoj krvi, a Pavao koristi pojam zajedništva u Kristovom tijelu i krvi?

Krist ima jak razlog da tako govori. On nas želi naučiti ne samo to da kao što kruh i vino hrane naš privremeni život, tako i njegovo razapeto tijelo i prolivena krv istinski hrane naše duše za vječni život, već i više: on nas želi uvjeriti, vidljivim znakom i jamstvom, da mi kroz djelovanje Duha Svetog participiramo u njegovom istinskom tijelu i krvi, jednako sigurno kao što naša usta primaju te svete znakove Njemu na spomen. I sve njegove muke i smrt su stvarno naši kao da smo osobno trpjeli i dali zadovoljštinu za naše grijehе.

80. Na koji način se Večera Gospodnja razlikuje od Mise?

Večera Gospodnja obznanjuje da su naši grijesi u potpunosti oprošteni radi jedinstvene žrtve Krista Isusa, koju je prinio na križu jednom za uvijek. Obznanjuje da nas Sveti Duh pripaja Kristu, koji je u svom stvarnom tijelu u nebu, s desnice Boga Oca gdje želi da ga štujemo. Misa podrazumijeva da živi i mrtvi nemaju oproštene grijehе kroz Kristovu muku ako svećenik danomice za njih ne žrtvuje Krista, jer je Krist tjelesno prisutan u formi kruha i vina, u kojima Ga trebao štovati.

81. Tko treba pristupiti Stolu Gospodnjem?

Oni koji su nezadovoljni sa sobom zbog svojih grijehа, ali koji ipak vjeruju da su njihovi grijesi oprošteni i da je njihova preostala slabost pokrivena Kristovom mukom i smrću, te žele sve više osnaživati svoju vjeru i voditi bolji život. Nepokajani i licemjeri, jedu i piju vlastitu osudu.

82. Mogu li Gospodinovoj Večeri pristupati oni koji pokazuju govorom i djelom da su nevjernici i bezbožnici?

Ne, jer to bi obeščastilo Božji savez i izazvalo Božji gnjev na cijelu zajednicu. Prema tome, u skladu s naukom Krista i njegovih apostola, kršćanska crkva je obvezatna isključiti takve osobe, koristeći ovlast ključeva kraljevstva, dok ne poboljšaju svoje živote.

83. Što su «ključevi kraljevstva»?

Propovijedanje evanđelja i kršćanska disciplina. Ova dva sredstva, propovijedanje i disciplina, vjernicima otvaraju, a nevjernicima zatvaraju nebesko kraljevstvo.

84. Kako evanđelje otvara i zatvara nebesko kraljevstvo?

U skladu s Kristovom zapovijedi: nebesko kraljevstvo je otvoreno obznanjivanjem i javnim naviještanjem vjernicima, pojedinačno i svima, da prihvaćaju evanđeosko obećanje u pravoj vjeri. Bog, zbog onog što je Krist učinio, istinski oprašta sve njihove grijehе. Nebesko kraljevstvo je međutim zatvoreno nevjernicima i licemjerima,

a Božja srdžba i vječno prokletstvo ostaju na njima, sve dok se ne pokaju. Prema svjedočenju evanđelja Bog će suditi i jedne i druge u ovom i u dolazećem životu.

85. Kako je nebesko kraljevstvo zatvoreno i otvoreno kršćanskom disciplinom?

U skladu s Kristovom zapovijedi: o onima koji, premda su nazvani kršćanima, ispovijedaju nekršćanska učenja ili žive nekršćanskim životom, a nakon ponovljene i bratske opomene da napuste svoje grijehе i slabosti, ne ostave svoje zablude ili grijehе, treba biti obaviještena crkva ili njezini službenici. Ne promijene li se na njihova upozorenja, njima se zabrani sudionništvo u Sakramentima Time su isključeni iz zajedništva Crkve, a sam Bog ih isključuje iz Kristova kraljevstva. Ako obećaju i pokažu stvarno poboljšanje, primaju se opet kao članovi Krista i njegove crkve.

86. Budući da smo iskupljeni milošću iz naše bijede kroz Krista bez naših zasluga, zašto moramo činiti dobra djela?

Jer nas je Krist otkupio svojom krvlju, On nas obnavlja svojim Duhom kako bi bili Njemu sličniji i kako bismo svojim životima pokazivali zahvalnost Bogu za Njegovu dobrotu, te kako bi on bio proslavljen kroz nas. Činimo dobro kako bismo bili sigurni u našu vjeru po njezinim plodovima, i kako bi našim pobožnim ponašanjem, naši bližnji mogli biti zadobiveni za Krista.

87. Mogu li biti spašeni oni koji se ne obrate Bogu od svojih nezahvalnih i nepokajničkih puteva?

Sigurno ne! Pismo nam govori: Zar ne znate da nepravednici neće baštiniti kraljevstva Božjega? Ne varajte se! Ni bludnici, ni idolopoklonici, ni preljubnici, ni mekoputnici, ni muškoložnici, ni kradljivci, ni lakomci, ni pijanice, ni psovači, ni razbojnici neće baštiniti kraljevstva Božjega.

88. Što je uključeno u istinsko pokajanje i obraćenje?

Dvije stvari. Umiranje starog čovjeka i rođenje novoga čovjeka.

89. Što je umiranje starog čovjeka?

Istinsko pokajanje za grijehе, da ih sve više mrzimo i izbjegavamo.

90. Što je uskrsenje novoga čovjeka?

Radost cijelim srcem u Bogu kroz Krista, i spremnost u ljubavi živjeti po volji Božjoj, te se vježbati u svim dobrim d i jelima.

91. Koja su ta dobra dijela?

Samo ona koja proizlaze iz istinske vjere, sukladne s Božjim Zakonom, učinjene na njegovu slavu, a ne ona koja se temelje na našim mislima ili ljudskim odredbama.

92. Što je Zakon Božji?

Bog je izgovorio sve ove Riječi:

Ja sam Gospodin, Bog tvoj, koji sam te izveo iz zemlje egipatske, iz kuće ropstva. Nemoj imati drugih bogova uz mene.

Ne pravi sebi lika ni obličja bilo čega što je gore na nebu, ili dolje na zemlji, ili u vodama pod zemljom. Ne klanjaj im se niti im služi. Jer ja, Gospodin, Bog tvoj, Bog sam ljubomoran. Kažnjavam grijeh otaca - onih koji me mrze - na djeci do trećeg i četvrtog koljena, a iskazujem milosrđe tisućama koji me ljube i vrše moje zapovijedi.

Ne uzimaj uzalud imena Gospodina, Boga svoga, jer Gospodin ne oprašta onome koji uzalud izgovara ime njegovo.

Sjeti se da svetkuješ dan odmora. Šest dana radi i obavljaj sav svoj posao. A sedmoga je dana Gospodnji, počinak posvećen Gospodinu, Bogu tvojemu. Tada nikakva posla nemoj raditi: ni ti, ni sin tvoj, ni kći tvoja, ni sluga tvoj, ni sluškinja tvoja, ni živina tvoja, niti došljak koji se nađe unutar tvojih vrata. Ta i Gospodin je šest dana stvarao nebo, zemlju i more i sve što je u njima, a sedmoga je dana počinuo. Stoga je Gospodin blagoslovio i posvetio dan sabat.

Poštuj oca svoga i majku svoju da imadneš dug život na zemlji koju ti da Gospodin, Bog tvoj.

Ne ubij!

Ne učini preljuba!

Ne ukradi!

Ne svjedoči lažno na bližnjega svoga!

Ne poželi kuće bližnjega svoga! Ne poželi žene bližnjega svoga; ni sluge njegova, ni sluškinje njegove, ni vola njegova, ni magarca njegova, niti išta što je od bližnjega tvoga!

93. Kako su ove zapovijedi podijeljene?

Na dvije ploče. Prva ima četiri zapovijedi i uči nas kakav treba biti naš odnos prema Bogu. Druga ima šest zapovijedi i uči nas što dugujemo svom bližnjem.

94. Što zahtijeva Bog u prvoj zapovijedi?

Da ne ugrožavam svoje spasenje te izbjegavam i sklanjam se od svakog idolopoklonstva, magije, praznovjerja, zazivanje svetaca ili drugih stvorenja. Da iskreno priznajem jedinog istinskog Boga, uzdajem se samo u njega, samo od njega očekujem svaku dobru stvar, ponizno i strpljivo; da Ga volim, bojim ga se i cijelim svojim srcem poštujem. Dakle, da se radije odrekнем svakoga stvorenja, nego da učinim i najmanju stvar protiv Njegove volje.

95. Što je idolopoklonstvo?

Idolopoklonstvo je kada čovjek umjesto pravoga Boga, koji se objavio u svojoj Riječi, ili pokraj njega, nešto izmišlja ili ima, te se u to pouzdaje.

96. Što zahtijeva Bog u drugoj zapovijedi?

Da ni na koji način ne činimo ikakvu sliku Boga niti ga štujemo na ikoji drugi način, nego samo kako nam je zapovijedio u svojoj Riječi.

97. Zar onda ne bismo uopće smjeli činiti niti jednu sliku?

Bog ne može i ne smije biti prikazan na bilo koji način. Premda se stvorenja smiju slikati, Bog ipak zabranjuje činjenje ili posjedovanje takvih slika sa svrhom da ih se štuje ili kroz njih služiti Bogu.

98. Ali zar ne bi slike smjele biti dozvoljene u crkvama kao pomoć u poduci neukih?

Ne, ne smijemo biti mudriji od Boga koji ne želi da njegov i narod bude podučavan beživotnim idolima, već živim propovijedanjem njegove Riječi.

99. Što zahtijeva Bog u trećoj zapovijedi?

Da Božje ime ne omalovažavamo ili zloupotrebljavamo, ne samo proklinjanjem ili lažnom zakletvom, nego čak i nepotrebnom zakletvom; da Ga ne spominjemo nepotrebno, i da u tako strašnom grijehu ne sudjelujemo ni šutnjom, ni slušanjem. Ukratko, ime Božje izgovarajmo sa strahopoštovanjem i dubokim štovanjem iskreno svjedočeći za Njega, zazivajući Njegovu pomoć te svakom riječju i dijelom Njega veličamo.

100. Zar je bogohuljenje zaklinjanjem i proklinjanjem božjeg imena tako ozbiljan grijeh da je Bog gnjevan na one koji ne pokušaju spriječiti i zabranili to, koliko je u njihovoj moći?

Da. Niti jedan grijeh nije veći, niti jedan grijeh ne čini Boga više gnjevnim nego obeščaćenje njegovog imena. Zbog toga je zapovijedio smrtnu kaznu za to.

101. Smijemo li dati zakletvu na Božje ime na pobožan način?

Da, kada građanska vlast, ili neka druga potreba, zahtijeva da time našu vjerodostojnost i pravdu, Bogu na slavu i na dobrobit bližnjega, sačuvamo i unaprijedimo. Takva se zakletva temelji na Riječi Božjoj, a ispravno su je koristili vjerni kako u Starom, tako i u Novom Zavjetu.

102. Smijemo li zaklinjati sa svecima ili drugim stvorenjima?

Ne, jer zakonita zakletva znači zazivati Boga, koji poznaje moje srce, kako bi svjedočio istini i kaznio me ako se krivo zaklinjem. Niti jedno stvorenje nije vrijedno takvog poštovanja.

103. Što zahtijeva Bog u četvrtoj zapovijedi?

Prvo, da održava evanđeosko poslanstvo i obrazovanje, te da ja, pogotovo na dan odmora, redovito idem na Bogoštovlje čuti što Riječ Božja uči, učestvovati u sakramentima, javno se moliti Bogu te donositi kršćanske darove za siromašne. Drugo, da cijeloga mog života bježim od zlih putova, dopuštam Gospodinu da djeluje u meni kroz Duha Svetoga, te tako već u ovom životu započinem vječni Šabat.

104. Što zahtijeva Bog u petoj zapovijedi?

Da poštujem, volim i budem odan ocu i majci te svima onima koji imaju autoritet nad mnom. Da budem poslušan i podložen svim njihovim brižnim napatcima i stegama; da sam strpljiv prema njihovim pogriješkama - jer je kroz njih Bog izabrao upravljati mnome.

105. Što zahtijeva Bog u šestoj zapovijedi?

Ne trebam vrijeđati, mrziti, povrijediti ili ubiti bližnjega svojim mislima, riječima, ili gestama, i još manje dijelom, bilo osobno ili preko drugoga, niti povrijediti ili namjerno ugrožavati sebe te trebam odbaciti svaku želju za osvetom. Stoga je vlast naoružana da spriječi umorstva.

106. Zar se ova zapovijed odnosi isključivo na ubojstvo?

Zabranjujući ubojstvo, Bog nas uči da on mrzi korijen ubojstva; zavist, mržnju, srdžbu i osvetu. U Božjim očima to je sve ubojstvo.

107. Zar je dovoljno da ne ubijemo svojeg bližnjega?

Ne. Odbacujući zavist, mržnju i srdžbu Bog nam govori da volimo svoje bližnje kao sebe, da budemo strpljivi, mirni, blagi, milosrdni, prijateljski prema njima, da ih štitimo od ozljeda koliko možemo te da činimo dobro čak i svojim neprijateljima.

108. Što je Božja volja za nas u sedmoj zapovijedi?

Bog osuđuje svaku nečistoću. Trebali bismo to stoga u cijelosti mrziti, te u braku ili kao samci, živjeti pristojnim i čestitim životima.

109. Zar Bog, u ovoj zapovijedi, zabranjuje isključivo takve skandalozne grijeha kao što je preljub?

Mi smo hramovi Svetog Duha, tijelo i duša, te Bog želi oboje da bude održavano čistim i svetim. To je razlog zašto zabranjuje sve što potiče spolnu nečistoću, bila ona djelovanje, pogledi, misli ili požuda.

110. Što Bog zabranjuje u osmoj zapovijedi?

On zabranjuje ne samo otvorenu krađu i pljačku, kažnjive i po svetom zakonu, već krađom smatra sva zlodjela i zamisli kojima želimo prisvojiti sebi što pripada bližnjemu, bilo silom, bilo pod krinkom pravde, kao što su: lažno mjerenje težina, veličina ili količina, loša roba, krivotvorenje novca, pretjerane kamate ili bilo koji drugi

načini koje je Bog zabranio. Osim toga, on zabranjuje svaku pohlepu, te zloupotrebu i rasipanje njegovih darova.

111. Što Bog zahtijeva u ovoj zapovijedi?

Da činim štogod mogu za dobro svojeg bližnjega, da tretiram druge kao što bi želio da oni tretiraju mene, te požrtvovno radim kako bi mogao pomoći potrebitima.

112. Što zahtijeva Bog u devetoj zapovijedi?

Božja volja je da nikada ne dajem lažno svjedočanstvo protiv ikoga, ne izokrećem ičije riječi, niti ogovaram ili klevećem, niti ikoga okrivim bez saslušanja ili bez pravednog razloga. Trebam izbjegavati, pod prijetnjom Božjega gnjeva, laž i prijevaru svake vrste kao dijela samoga Sotone. U sudskim i drugim pravnim poslovima trebam voljeti istinu, govoriti je iskreno te je otvoreno priznavati. Trebam činiti što mogu kako bi štutio i promicao dobar ugled svog bližnjeg.

113. Što zapovijeda Bog u desetoj zapovijedi?

Da nikada ni najmanja želja ili pomisao se ne budi u našim srcima suprotna ikojoj Božjoj zapovijedi, već cijelim svojim srcem trebamo uvijek mrziti grijeh te naći zadovoljstvo i radost u svakoj pravednosti.

114. Ali mogu li oni koji su obraćeni Bogu savršeno održavati ove zapovijedi?

Ne, jer u ovome životu čak i najsvetiji znaju samo za mali početak poslušnosti. Ipak, s cijelom ozbiljnošću svrhe, oni počinju živjeti u skladu sa svim, a ne samo nekim Božjim zapovijedima.

115. Nitko u ovom životu ne može savršeno održavati deset zapovijedi. Zašto Bog želi da budu tako strogo navještane?

Prvo, da cijeloga života sve više spoznajemo svoju grješnost i stoga većom čežnjom želimo oprostjenje grijeha i pravednost u Kristu. Drugo, da se ustrajno i marljivo molimo Bogu za milost Duha Svetoga, da se što više obnavljamo na sliku Božju, dok ne postignemo cilj punoga savršenstva nakon ovoga života.

116. Zašto kršćani mole?

Zato što je molitva najvažniji dio zahvalnosti koju Bog zahtijeva od nas. Zato što Bog daje svoju milost i Svetog Duha isključivo onima koji ustrajno mole, tražeći od Boga te darove i zahvaljujući mu za njih.

117. Što sadržava molitva koja je Bogu ugodna i koju usliša?

Prvo, trebamo moliti iz srca, i nikome drugome nego jednom istinskom Bogu, koji se objavio u svojoj Riječi, tražeći sve što nam je zapovijedio iskati od Njega. Drugo, moramo spoznati svoju potrebu i bijedu te se poniziti u prisutnosti njegovog veličanstva. Treće, moramo biti potpuno sigurni da će, unatoč naše nedostojnosti,

Bog sigurno slušati našu molitvu zbog Krista našeg Gospodina, kako je obećao u svojoj Riječi.

118. Što je Bog zapovjedio da molimo?

Za sve što trebamo, duhovno i fizički, te što je obuhvaćeno u molitvi koju je izrekao Krist naš Gospodin.

119. Koja je ta molitva?

Oče naš, koji jesi na nebesima,
Sveti se ime tvoje,
Dođi kraljevstvo tvoje,
Budi volja tvoja,
kako na nebu tako i na zemlji.
Kruh naš svagdanji daj nam danas.
I opusti nam duge naše kako i mi otpustismo dužnicima svojim.
Ne uvedi nas u napast, nego izbavi nas od Zloga,
Jer tvoje je Kraljevstvo i sila i slava zauvijek! Amen.

120. Zašto nam je Krist zapovjedio da Boga nazivamo «Oče naš»?

Na početku molitve Krist želi probuditi u nama djetinje poštovanje i povjerenje prema Bogu, što treba biti motivacija naše molitve, jer nam je Bog postao kroz Krista naš Otac, i što od njega vjerom tražimo još manje će, nego naši zemaljski očevi, odbiti dati, ono što je potrebno za život.

121. Zašto se dodaje «na nebesima»?

Da ne mislimo o Božjem nebeskom veličanstvu kao nečemu zemaljskom, te da očekujemo sve što trebamo za tijelo i dušu od njegove svemogućće moći.

122. Što prva molba znači?

«Sveti se ime tvoje» znači: pomoz nam da te istinski spoznamo, da te blagoslivljamo, štujemo i slavimo za sva tvoja d i jela i sve što isijava iz njih: tvoja svemogućća moć, mudrost, dobrotu, pravednost, milost i istina. Tako vodi naš cijeli život, naše misli, govor i d i jela, da tvoje ime nikada neće biti huljeno zbog nas, nego uvijek poštivano i slavljeno.

123. Što druga molba znači?

«Dođi kraljevstvo tvoj» znači: upravljaj nama svojom Riječju i Duhom na taj način da sve više budemo Bogu podložni. Održavaj svoju Crkvu snažnom, te pomoz da raste. Uništi vrazja d i jela, svaku silu koja je protiv tebe i svaku urotu protiv tvoje Riječi. Čini to dok tvoje kraljevstvo bude dovršeno i savršeno te u kojem ćeš Ti biti sve u svemu.

124. Što znači treća molba?

«Neka bude tvoja volja, kako na nebu, tako i na zemlji» znači: pomozí nama i svim ljudima da odbacujemo svoje vlastite želje i održavamo tvoju volju koja je jedina dobra, bez negodovanja svatko da izvršava svoju službu i zvanje spremno i vjerno, kao anđeli na nebu.

125. Što četvrta molba znači?

«Kruh naš svagdanji daj nam danas» znači: skrbi za sve naše tjelesne potrebe, kako bismo spoznali da si ti jedini izvor svega dobrog, te da nam niti naš rad ni brige, niti tvoji darovi ne mogu činiti ikoje dobro bez tvog blagoslova. Pomozí nam da odustanemo od oslanjanja na prolazno stvorenje te da stavimo povjerenje samo u tebe.

126. Što peta molba znači?

«Otpusti nam duge naše, kao što mi otpuštamo dužnicima svojim» znači: zbog Kristove krvi, ne drži protiv nas, jadnih grješnika, grijeha koje činimo ili zlo koje je prilijepljeno za nas. Oprosti nama kao što smo u cijelosti odlučni, kao dokaz tvoje milosti u nama, da opraštamo svojim blišnjima.

127. Što šesta molba znači?

«Ne uvedi nas u napast, nego nas izbavi iz Zloga!» znači: budući da smo toliko po sebi slabi da se ni trena ne bismo održali te budući da nas naši zakleti neprijatelji, sotona, svijet, i naše tijelo ne prestaju napadati. Gospodine, udostoji nas se sačuvati i jačati silom svojega Svetog Duha, kako ne bismo potonuli poraženi u ovoj duhovnoj borbi, nego da bismo se mogli čvrsto oduprijeti do konačne pobjede.

128. Što tvoj zaključak u ovoj molitvi znači?

«Jer tvoje je kraljevstvo, i sila i slava zauvijek» znači: učinili smo sve ove zahtjeve prema tebi jer, kao naš moćni Kralj, ne samo da to želiš, već si sposoban dati sve što je dobro. Zato što bi tvoje sveto ime, a ne mi, trebalo primiti svaku slavu, zauvijek.

129. Što riječ «Amen» izražava?

«Amen» znači: sigurno je tako. Čak je sigurnije da Bog sluša našu molitvu, nego da istinski želimo ono za što molimo.